

10. Egészítsétek ki az összes lehetséges módon egy-egy magánhangzóval az alábbi hiányos szót, majd jelöljétek meg az igaz állításokat!

T_RT

- (A) Akár nyolc különböző magánhangzóval is ki lehet egészíteni.
(B) A megtalálható szavak között akár hat ige is lehet.
(C) Több szó egynél több szófajba is tartozhat.
(D) Jellel ellátott és ragos szavakra is van példa.
(E) Egynél többre igaz, hogy azonos alakú szó.
11. Melyik szó folytathatja a megkezdett szótagláncot?
LUFÍ – FIÓKA – KALYIBA – BAJUSZA – SZAMARAK ...
(A) rakomány (B) akol (C) akkor
(D) raktár (E) rakoncátlan
12. Mely pároknak lehet mindkét tagja létezését kifejező ige?
(A) légy – lett (B) vala – sincsenek (C) lét – lenne
(D) volnátok – lehetne (E) lesztek – lettetek volna
13. Vannak szavaink, amelyek a magánhangzókon kívül csak egyféle mássalhangzót tartalmaznak. Például: *mamám* vagy *innen*. Az alábbi mássalhangzócsoporthoz azokat jelöljétek meg, amelyeket ki lehet egészíteni tetszőlegesen magánhangzókkal, hogy értelmes szót, illetve toldalékos szóalakot kapjunk. Ügyeljetek a megadott mássalhangzók számára!
(A) b b b (B) r r r (C) v v v (D) k k k k k (E) t t t t t

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

BOLYAI JÁNOS

2020/21. KÖRZETI FORDULÓ 5. OSZTÁLY

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
TÓTH ANDRÁS általános iskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

CSUKA RÓBERT villamosmérnök
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar>

Az 1-13. feladatok megoldását a verseny honlapján a megfelelő helyre tett X-szel rögzítsétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

1. Pótoljátok az alábbi közmondás hiányzó betűit! Melyeknek a jelentése ugyanez vagy nagyon hasonló?

M_G_AL_LJ_ A _ÁK A F_L_J_T.

- (A) *Cseréptálhoz fakanál.* (B) *Guba a gubához, suba a subához.*
 (C) *Jön még kutyára dér.* (D) *Hasonló a hasonlónak örül.*
 (E) *Meglesz még ennek a böjtje.*
2. Melyik szó elé írhatjuk egy **állat nevét**, hogy összetett szó jöjjön létre?
 Például: *piac* → **bolhapiac**.
- (A) *nadrág* (B) *látta* (C) *szorító* (D) *kerék* (E) *cipő*
3. A **fal** egy olyan szó, amely ige és főnév is lehet. Az alábbi toldalékos szóalakok közül azokat jelöljétek be, amelyek főnévként és igeként is értelmezhetők!
 (A) *falnak* (B) *falunk* (C) *falod* (D) *faljuk* (E) *falnál*
4. Mely állítások igazak Balázs Béla alábbi versével kapcsolatban?

*Erdő mélyén szövődik az este.
 Hazamegyek, mert anyám keresne.
 Eressz el, eressz el!*

*Alkony vére csurog a mezőre,
 véres lesz a cipőd talpa tőle.
 Ne menj el, ne menj el!*

*Halovány hold süt az éjszakába.
 Édesanyád öltözködik gyászba.
 Eridj már, eridj már!*

*Erdő mélyén hálót szőtt az este.
 Nem megyek el innen, ha küldesz se.
 Mindegy már, mindegy már.*

- (A) *A költemény két szereplő párbeszéde.*
 (B) *Mindketten megváltoztatják az eredeti álláspontjukat.*
 (C) *A második megszólaló aggódik a társáért, ezért marasztalja.*
 (D) *Az igealakok között van példa mindhárom személyre, módra és időre.*
 (E) *A versben van melléknév és névmás.*

5. A virágnevek, virágos növények betűi összekeveredtek. Állítsátok helyre őket, majd jelöljétek meg a betűrendbe sorolás szerinti helyes sorrendet!

1. ÓRAZS 2. MIRAGOZRN 3. ZEDREA 4. PEREC
 (A) 1. 3. 4. 2. (B) 1. 3. 2. 4. (C) 4. 3. 2. 1. (D) 3. 4. 2. 1. (E) 3. 4. 1. 2.

6. A hárombetűs szólánc egy olyan szójáték, amelynek minden szava egyetlen betűvel tér el az előtte állótól és az öt követő szótól.

Például: TÉR → TÁR → NYÁR → NYER → NYEL → SZEL stb.

Ezen szabály alapján legkevesebb hány szó közéekelésével lehet eljutni a DAC szótól a NYUL szóig?

(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4 (E) 5

7. Mely esetekben lehet a vonalra egy hárombetűs **főnevet** beírni úgy, hogy értelmes szó (ugyancsak főnév) jöjjön létre? Például: *f__ölő* → **füstölő**.

(A) *ker__ő* (B) *u__ka* (C) *ta__ó*

(D) *tít__ság* (E) *buk__ó*

8. Egy szó betűi „mutakoznak be” sorrendben.

1. Az első kétjegyű mássalhangzó vagyok az ábécében.

2. Az ábécé utolsó előtti magánhangzója vagyok.

3. Az Ó utáni harmadik mássalhangzó vagyok.

4. Az egyik szomszédom a Gy.

5. Én a második olyan magánhangzó vagyok, amelyen nincsen ékezet.

Mit jelenthet ez a szó?

(A) *rendetlenség* (B) *baromfiudvar* (C) *kis csibe*

(D) *kisebb pajta* (E) *disznók csoportja; zajos, rendetlen társaság*

9. Gyűjtsétek össze azokat a **kétbetűs** szavakat, amelyek **é** betűvel kezdődnek, majd jelöljétek meg a rájuk vonatkozó igaz állításokat!

(A) *A szavak többsége lehet főnév.*

(B) *Három szóra is igaz, hogy főnévnek és igének is tekinthetjük.*

(C) *Melléknév nincs köztük.*

(D) *Több névmás van köztük, mint ahány számnév.*

(E) *A szavaknak több, mint kétharmada lehet összetett szó előtagja.*

A 10-13. feladatok a következő oldalon találhatóak.